

Handschriftelijk noteren

Monografie

Handschriftelijk noteren. Hetty Paërl 80 jaar: een monografie over leven en werk van Hetty Paërl, een hommage ter gelegenheid van haar tachtigste verjaardag.

Zie ook *Doepak nr. 185a*, www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak185a.pdf.

Monograph

New: Handschriftelijk noteren. Hetty Paërl 80 jaar: a Dutch monograph on the life and works of Hetty Paërl, a homage on the occasion of her 80th birthday. Also refer to *Doepak nr. 185d*, www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak185d.pdf.

Hommage

Als eerbetoon aan beeldend kunstenaar en poppenspeleexpert Hetty Paërl – en ter gelegenheid van haar tachtigste verjaardag op 16 juni 2011 – verscheen de monografie *Handschriftelijk noteren. Hetty Paërl 80 jaar*. Deze rijk geïllustreerde uitgave bevat een inter-

view, vele afbeeldingen, citaten uit enkele publicaties van haar hand en een overzicht van werken van Hetty Paërl in het bezit van het Poppenspe(e)lmuseuminformatiecentrum.

Het interview met Paërl is gehouden door Maria Simons en museumdirecteur Otto van der Mieden in mei 2011 in Amsterdam. De monografie is verkrijgbaar in de Poppenspe(e)lmuseumwinkel.

Homage

As a tribute to visual artist and puppetry expert Hetty Paërl – and on the occasion of her 80th birthday on 16 June 2011 – the monograph entitled *Handschriftelijk noteren. Hetty Paërl 80 jaar* was published recently. This attractive and richly illustrated publication contains an interview, many pictures, quotations from a few of her publications, and an outline of Hetty Paërl's works owned by the Puppetry Museum Information Centre.

The interview with Paërl took place in Amsterdam in May 2011 and was held by Maria Simons and Puppetry Museum Director Otto van der Mieden. The monograph can be obtained from the Puppetry Museum Shop.

Print- en digitale versie

Printversie: A4, 69 pagina's, meer dan 100 afbeeldingen (foto's, tekeningen, schilderijen, illustraties, parafernalia etc.), eenzijdig bedrukt, plastic bindrug.

Prijs, exclusief verzendkosten: € 35,50.

De volledige uitgave is te downloaden via www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl.

Print and digital versions

Print version: A4, 69 pages, more than 100 pictures (photographs, drawings, paintings, illustrations, paraphernalia etc.), printed on one side, plastic binding back. Price: € 35.50, excluding postage. The complete publication can be downloaded from www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl.

□ Onderwerpen

Een greep uit de behandelde onderwerpen en genoemde namen (in willekeurige volgorde): oorlogsjaren (1940-1945), vioolles, Suriname Comité, Maagdenhuisbezetting, Wereldbibliotheek, Cantecleer, Lankamp & Brinkman, NVP-UNIMA (Union Internationale de la Marionnette), Popellum, Tropeninstituut, Anton Anderle, Feike Boschma, Janus Cabalt, Philippe Cassidanus, Rufus Collins, Cruickshank, Jan Dvořák, Tommaso Esposito, Salvatore Gatto, Henrik Kemény, Wim Kerkhove (Poppentheater Pantijn), Bruno Leone, Henri Maeren, Jan Martin, Elisabeth den Otter, Percy Press, Peter Schat, Jan Schenkman, George Speaight, Franz Walters, Heerekrintjes, oud-Hollandse poppenkastfiguren, Jan Klaassen en Katrijn, Anansi de spin, Dupák, Gašparko, Poesjenellen, Pulcinella, Mr Punch, Vitéz László, Parijse volkspoppenkast met Guignol en Guillaume, negentiende-eeuwse marionettenscènes, Doepak, educatie, 't Fluwelen eindje, gehaakte eierwarmers, de Amsterdamse Jordaan, Napels, Acerra, Griekse mythologie (Dionysos), Pastichetheaters, maskers, papieren theaters, menu-kaartfiguren, publicaties, poppentheater-abc, Poppenspe(e)lmuseum en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl.

Themes

A random pick from the themes covered and names mentioned (in random order): war years (1940–1945), violin lesson, Surinam Committee, Maagdenhuisbezetting (Occupation of the Maagdenhuis, Amsterdam), Wereldbibliotheek, Cantecleer, Lankamp & Brinkman (bookshop), NVP-UNIMA (Union Internationale de la Marionnette), Popellum, Tropeninstituut (Dutch Royal Tropical Institute), Anton Anderle, Feike Boschma, Janus Cabalt, Philippe Cassidanus, Rufus Collins, Cruickshank, Jan Dvořák, Tommaso Esposito, Salvatore Gatto, Henrik Kemény, Wim Kerkhove (Puppetry Group Pantijn), Bruno Leone, Henri Maeren, Jan Martin, Elisabeth den Otter, Percy Press, Peter Schat, Jan Schenkman, George Speaight, Franz Walters, Heerekrintjes (book on Puppetry), old-Dutch puppetry characters, Jan Klaassen and Katrijn (Punch and Judy in England), Anansi the Spider, Dupák, Gašparko, Poesjenellen (traditional rod marionettes from Antwerp), Pulcinella, Vitéz László, Parisian folk puppet theatre with Guignol and Guillaume, nineteenth-century marionette scenes, Doepak, education, 't Fluwelen eindje, crocheted egg-cosies, the Amsterdam Jordaan, Naples, Acerra, Greek mythology (Dionysus), Pastiche Theatres, masks, paper theatres, menu characters, publications, Dutch-language ABC of Puppetry, Poppenspe(e)lmuseum (Puppetry Museum), and www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl.

□ Verbluffende veelzijdigheid

Hetty heeft zich de afgelopen zestig jaar als multitalent bewezen. Zij is enorm veelzijdig: ze speelt viool, illustreert, tekent, schrijft en schildert (zelf)portretten en werken in opdracht. Paërl maakte onder meer politieke prenten, gaf voordrachten over het volkspoppentheater, ontwierp *theatertjes*, creëerde diverse curiosa – waaronder wens- en briefkaarten, *Jan z'n ganzenbord*, een *Poppenspe(e)lplacemat*, een *Poppenspe(e)lkwartet* – en allerhande andere producten op poppentheatergebied voor onder andere het *Poppenspe(e)lmuseum*.

Jarenlang deed Paërl grondig onderzoek naar de oorsprong van het Europese volkspoppenspel. Met name de *Pulcinella-figuur* had haar belangstelling. Het Poppenspe(e)lmuseum heeft de afgelopen drie decennia dankbaar gebruik gemaakt van Hetty's enorme kennis en creativiteit.

□ Astounding versatility

Over the past sixty years, Hetty Paërl has proven to be multi-talented and extremely versatile. She plays the violin, illustrates, draws, writes, and paints portraits/self portraits and commissioned works. Paërl has made political prints, given lectures on folk puppet theatre, designed small *theatres*, created a variety of curiosa – including greeting and postcards, *Jan z'n ganzenbord* (based on a traditional Dutch family board game), a *Puppetry placemat*, and a *Puppetry Happy Families game* – and a wide range of other products based on puppetry themes for the *Puppetry Museum*, among others.

For many years Paërl extensively researched the origin of European folk puppet theatre, whereby she was particularly interested in the *Pulcinella* character. Over the past three decades, the Puppetry Museum has gratefully made use of Hetty's immense knowledge and creativity.

Meertalige boeken

Enkele van Paërls boeken zijn meertalig uitgegeven, waaronder:

- *Het gezicht van Jan Klaassen. Hij lacht zich een bult* (1985);
- *Das Gesicht von Jan Klaassen: er kriegt vor lauter lachen einen Buckel* (1986);
- *Pulcinella, het mysterieuze spiegelbeeld van de mens* (2002);
- *Pulcinella, la misteriosa maschera della cultura europea* (2002);
- *Poppenspe(e)lpastiche: spel van illusie en werkelijkheid* (2005);
- *Puppenspielpastiche: ein Spiel von Illusion und Wirklichkeit* (2005);
- *Schimmenspiel en het spelen met schaduwen* (1979);
- *Ombres et silhouettes* (1979);
- *Schattenspiel und das Spielen mit Silhouetten* (1981);
- *Traditionele poppen in België* (1994);
- *Marionnettes traditionnelles en Belgique* (1994).

Een aantal van de hierboven genoemde uitgaven en het Nederlandstalige standaardwerk *Heerekrintjes, over Jan Klaassen en Katrijn en hun buitenlandse soortgenoten* (1987)

– en nog heel veel meer – zijn verkrijgbaar in de museumwinkel.

Veel leesplezier. *Applaus!*

□ Multi-language books and Heerekrintjes

Some of Paërl's books were published in other languages, including:

- *Het gezicht van Jan Klaassen. Hij lacht zich een bult* (1985);
- *Das Gesicht von Jan Klaassen: er kriegt vor lauter lachen einen Buckel* (1986);
- *Pulcinella, het mysterieuze spiegelbeeld van de mens* (2002);
- *Pulcinella, la misteriosa maschera della cultura europea* (2002);
- *Poppenspe(e)lpastiche: spel van illusie en werkelijkheid* (2005);
- *Puppenspielpastiche: ein Spiel von Illusion und Wirklichkeit* (2005);
- *Schimmenspiel en het spelen met schaduwen/* (1979);
- *Ombres et silhouettes* (1979);
- *Schattenspiel und das Spielen mit Silhouetten/* (1981);
- *Traditionele poppen in België* (1994);
- *Marionnettes traditionnelles en Belgique* (1994).

A number of these publications as well as the Dutch standard work *Heerekrintjes, over Jan Klaassen en Katrijn en hun buitenlandse soortgenoten* (1987) – and many other things – can be obtained from the Puppetry Museum Shop.

Have lots of fun reading. *Applause!*

□ Trefwoorden, Keywords

Trefwoorden/Keywords: BB: Paërl, Hetty; BB: Anderle, Anton; Geschiedenis: 1930-heden (History: 1930-present); Gezelschappen: Pantijn (Companies: Pantijn); Pulcinella; Interviews; Jan Klaassen; Musea (Museums); Poppenspelgeschiedenis (the History of Puppetry); Tekenkunst (Drawing); Traditioneel poppenspel (Traditional puppetry); Traditioneel schimmenspel (Traditional shadow puppet theatre).
Zie ook/Also refer to: www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Headword-List.aspx.

Citaat: Pulcinella

De Italiaanse Pulcinella komt uit de buurt van Napels. Hij is een figuur uit de commedia dell'arte, een toneelvorm die ontstond in de zestiende eeuw. Pulcinella is de stamvader van veel Europese poppenclowns. Hij draagt een wit pak met hoge muts. Zijn zwarte halfmasker heeft een kromme neus. Deze lijkt op een vogelbek. Zijn naam is het verkleinwoord van 'pulcino' ('kuikentje').

Pulcinella kan de ene keer een man zijn, de andere keer een vrouw. In een spelsce ne wordt een kip verliefd op hem. Maar Pulcinella houdt alleen met zijn maag van haar. Hij braadt de hen en eet haar op. Zijn buik wordt steeds maar dikker. Hij bevalt van een ei en broedt het uit. Er komen allemaal Pulcinella-baby's uit.

Citaat uit: *Poppentheater-abc*.

Tekst: Hetty Paërl en Otto van der Mieden.

Zie ook: *Poppenspe(e)lmuseumpamflet Nr. 117a Klein poppentheater-abc (26 namen, begrippen, figuren en technieken)* en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Poppentheater-abc.html.

□ Quotation: Pulcinella

The Italian Pulcinella originates from the area around Naples. He is one of the characters of the commedia dell'arte, a form of theatre that originated during the sixteenth century. Pulcinella is the ancestor of many European clown puppets. He wears a white suit and a tall hat. His black half-mask has a hooked nose that resembles a bird's beak. His name is the diminutive of 'pulcino' (little 'chick').

Sometimes Pulcinella is a man and other times a woman. In one scene during the performance, a chicken falls in love with him. But the only way to Pulcinella's heart is through his stomach. He fries and eats the chicken. His belly becomes increasingly bigger and he turns out to be pregnant. Then he gives birth to an egg and hatches it. A lot of Pulcinella babies come out of the egg.

Quotation from: The Dutch-language *Poppentheater-abc* (ABC of Puppetry).
Text: Hetty Paërl and Otto van der Mieden.

Also refer to: *Puppetry Museum Pamphlet No. 117d Small ABC of Puppetry* and www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Poppentheater-abc.html (in Dutch).

□ Websitepublicatie, Website publication

Monografie/Monograph: *Handschriftelijk noteren. Hetty Paërl 80 jaar*

Publicatie op/Publication on www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl,
zie/see *Pamfletten*/Pamphlets nrs./nos. Xa-Xf:

- www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/HandschriftelijknoterenI.pdf,
pag./page 0 tot en met/to 11;

- www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/HandschriftelijknoterenII.pdf,
pag./page 12 tot en met/to 20;

- www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/HandschriftelijknoterenIII.pdf,
pag. /page 21 tot en met/to 31;

- www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/HandschriftelijknoterenIV.pdf, pag./page 32 tot en met/to 41;
- www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/HandschriftelijknoterenV.pdf, pag./page 42 tot en met/to 50;
- www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/HandschriftelijknoterenVI.pdf, pag./page 51 tot en met/to 66.

Websites

Wilt u nog meer te weten komen over het (volks)poppentheater en illustraties en teksten van Hetty Paërl? Maak dan een reis door de wonderde wereld van het poppentheater op www.poppenspel-museum.nl/onderwijs en maak kans op een vrolijke poppenstrip.

Op www.poppenspelmuseum.nl en www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 is informatie te vinden over het museum, de thema-exposities en de collectie.

Een [poppentheater-abc](#) geeft uitleg over tal van poppentheater-technieken, -attributen, -figuren en -personen.

Zie ook: www.youtube.com/watch?v=T3OHWwHZmZE en vimeo.com/27862356.

□ Website information

Would you like to learn more about international puppet theatre? Then make a journey through the wondrous world of puppet theatre on our Dutch-language website www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. You will also have a chance of winning a jolly puppetry comic. On www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 and www.poppenspelmuseum.nl you will find information about the museum, theme-based exhibitions and the museum collection.

The Dutch-language [Poppentheater-abc](#) (ABC of Puppetry) gives explanations for a wide range of puppetry techniques, objects, figures, and characters.

See also: www.youtube.com/watch?v=T3OHWwHZmZE and vimeo.com/27862356.

- Afbeelding/Illustration, pagina/page 28 monografie/monograph *Handschriftelijk noteren. Hetty Paërl 80 jaar*. 'Zelfportret met Pulcinella-masker'/'Self-portrait with Pulcinella mask', acrylverf op doek/acrylics on linen. **Hetty Paërl** ©, Amsterdam (2008). Tekst/Text/Design: **Otto van der Mieden** ©, Vorchten (2013).
Hyperlinks: klik op de **groen gezette** woorden. Hyperlinks: click on the **green-printed** words.

Poppenspe(e)lmuseum ©

*Musée de Marionnettes et de Guignol/Puppentheatermuseum/Puppetry Museum
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL T: +31(0)578 - 63 13 29 F: +31(0)578 - 56 06 21
www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs
www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
www.poppenspel.info info@poppenspelmuseum.nl*